

Jak vyrobit kvalitní objemná krmiva?

Na pěti místech ČR probíhaly zhruba v polovině února celý týden semináře Siláže 2016 s podtitulem „Kvalitní objemná krmiva – nedostatkové zboží?“ Přednášky na semináři si vyslechlo vždy asi padesát chovatelů dojníc, krmivářů a dalších zájemců. K aktivní účasti byl pozván také odborník ze zahraničí.

V dobořanském hotelu Modrá Hvězda se úvodní přednášky ujal Ing. Jiří Burdych, MBA z pořádající firmy VVS Verměřovice s. r. o., který seminářem také provázel. Ve své prezentaci mimo jiné porovnával ceny mléka v Rakousku, Německu a České republice v roce 2015. Na konci loňského roku byla cena vyplácená farmářům za mléko u nás o 11 % nižší než v Německu a o 24 % než v Rakousku. Náklady na krmivo přitom tvoří zhruba 40–42 % celkových nákladů na výrobu mléka a průměrná ztráta na litr mléka se započtením dotací byla u nás za loňský rok asi 50 haléřů.

Ekonomika objemů v Německu

Další přednášky se ujal host ze zahraničí, Dipl. Ing. Johannes Thomsen, poradce, LVZ Futterkamp z Německa. V úvodu seznámil posluchače se zemědělstvím i chovem skotu v Šlesvicku-Holštýnsku. Celková plocha je jeden milion hektarů, z toho je 340 000 ha travních porostů, na 40 000 ha se pěstuje tráva na orné půdě, na 190 000 ha kukuřice na siláž, z níž je 50 % určeno pro bioplynové stanice. Je tam 4000 chovatelů mléčného skotu, chová se 400 000 krav, 90 % chovů jsou rodinné farmy a průměrný počet na farmu je asi 100 krav s užitkovostí 7800 kg mléka na dojnici. Průměrná cena mléka v roce 2015 byla 28 centů. Poradenství pro chovatele dojníc ve Šlesvicku-Holštýnsku je organizováno tak, že všichni farmáři jsou členy Zemědělské komory (100 % farem) a poradenství pro ně zajišťují specialisté v oblasti ekonomiky, výživy, energie a také vzdělávání pro chovatele. Další organizací je Bauernverband, která pro 90 % členských farem nabízí poradenství v oblasti práva, sociálních otázek či pojištění. Odborné poradenství v chovu skotu zajišťuje 13 poradenských okruhů Rinderspezialberatung (členem je 50 % farem), které mají 52 konzultantů, tedy asi 40–45 členů na jednoho konzultanta. Účetní organizací je Buchführungsver-

band (90 % farem), ale samozřejmě v zemi fungují plemenářská organizace, kontrola užitkovosti, mícháreny krmiv, šlechtitelé rostlin a další. Protože je členství v každé uvedené poradenské organizaci placené, je třeba, aby konzultanti byli opravdoví odborníci a odváděli práci, se kterou budou chovatelé spokojeni. Ve své přednášce na téma krmiva pod ekonomickým drobnohledem se zabýval hodnocením nákladů na výrobu objemných krmiv pro dojnice, a to jak travní, tak kukuřičné siláže. Řekl mimo jiné, že náklady na krmivo tvoří 50 % celkových nákladů, popř. 80 % přímých nákladů a rozdíl v nákladech na krmivo mezi podniky, které byly v analýze hodnoceny, činí zhruba 6 centů/kg. Tyto rozdíly tvoří z 80 % krmiva vyrobená na farmě – objemná krmiva. V praxi souvisejí hlavní problémy s určením výnosů zejména u travní hmoty. Ztráty při silážování bývají 10–20 %. Heslo, kterým je třeba se řídit, zní: je třeba získat více „netto“ z „brutto“! U pícnin je na prvním místě kvalita porostu a vhodné hnojení, silážní kukuřice se musí pěstovat přiměřeným způsobem odpovídajícím dané lokalitě a použití.

Hodnocení konzervovaných krmiv

Ing. Radko Loučka, CSc., (VÚŽV, v. v. i., Praha-Uhřetěves) shrnul ve své prezentaci zkušenosti z hodnocení objemů. Hovořil například o orientačním hodnocení siláží v praxi. Když siláž nabere rukou a promneme ji mezi prsty, můžeme cítit kyselinu másečnou, která páchne po potu, či žluklém másle, kyselina octová má štiplavý zápach po octu. Pokud je siláž čítilá po karamelu a má pach pro pražení, proběhla v ní Maillardova reakce a taková siláž se nesmí zkrmovat. Kvasinky mají moštový, či kvasný zápach a plísňové zatuchlý. V přednášce se zmínil také o inokulacích (biologických přípravcích), jež mohou být bakteriální nebo bakteriálně-enzymatické. Principem jejich funkce

Johannes Thomsen přednášel o kvalitě krmiv z pohledu ekonomiky

je vytvoření potřebné kyselosti, oxidu uhličitého a anaerobního stavu v konzervované hmotě biologickou cestou. Působením bakterií a enzymů, nejlépe za anaerobních podmínek, se vodorozpuštěné sacharidy mění až na organické kyseliny, hl. kyselinu mléčnou a octovou. Konzervanty, tedy chemické látky, jako jsou anorganické kyseliny a jejich soli (sírová, fosforečná, ortofosforečná). Organické kyseliny a jejich soli zlepšují fermentaci pícnin s nižší sušinou (mravenčí), jiné kyseliny potlačují aktivitu plísní, kvasinek a aerobních bakterií (propionová, octová, benzoová, sorbová) a jiné látky tlumí rozvoj nežádoucích mikroorganismů (dusitan sodný, hexametylentetramin, diacetyl). Principem fungování chemických konzervantů je snížení kyselosti vně bakteriální buňky (organické i anorganické kyseliny a jejich soli) a snížení kyselosti uvnitř bakteriální buňky (organické kyseliny, přechod mezi disociovanou a nedisociovanou formou). Úspěch silážování tedy ovlivňuje komplex faktorů, proto je třeba k němu přistupovat komplexně. Při výrobě siláže je nejdůležitější co nejvíce omezit působení kyslíku. Použijí-li farmáři vhodný silážní přípravek, dojde k rychlejšímu navození správného fermentačního procesu a ten pak probíhá rychleji a s nižšími ztrátami hmoty i energie. Přednášející dodal, že kvalitní siláž nevznikne náhodou a že je velmi důležitý zvládnutý management při výrobě siláže, který nemůže nahradit žádný silážní přípravek.

Kontakt na autorku:
alena.jezkova@profipress.cz